

„Zullen wij volgens uwe meening ooit komen tot draadlooze overbrenging van elektrische kracht?”

„Dat is zeer twijfelachtig,” zeide hij, „tenzij op kleine schaal.”

Dit was zeer interessant als uiting van een man, die reeds in 1883 had waargenomen, dat gloeiende kooldraad negatieve electriciteits-deeltjes uitzond, een phenomeen, dat later „Het effect van Edison” werd genoemd, en dat sedert de ware hoeksteen is geworden van de radio-telephonie en van honderd andere moderne uitvindingen.

„Zoudt u denken, dat vliegtuigen ooit electrisch zullen kunnen worden voortbewogen zonder draadlooze kracht?”

„Dat is zeer twijfelachtig,” zeide Edison.

„Denkt u, dat alle spoorwegen ter wereld in de toekomst zullen worden geëlectriceerd?”

„Voor het meerendeel wel,” schreef hij.

„Geloof gij, dat er een tijd komen zal, dat de wereldvoorraad aan petroleum uitgeput zal raken en dat de menschheid over zal gaan tot elektrische vervoermiddelen?”

„Wanneer de petroleum uitgeput is,” schreef Edison, „kunnen wij kracht krijgen uit poeder-steenkool, benzol en alcohol.”

„Denkt gij, dat de mensch uit de Natuur altijd zooveel kracht kan halen, als hij noodig heeft?”

„Ja.”

„Zal men den wind, de getijden, en de hitte van het binnenste der aarde ooit kunnen gebruiken naast stoom- en waterkracht, zooals zij tegenwoordig toegepast worden?”

„Vulkanische warmte wordt reeds gebezigd om kracht te ontwikkelen,” zeide hij, „op verschillende plaatsen in Italië, en op een plaats in Californië. De werking der getijden wordt benut in Maine en op andere plaatsen.”

„Denkt u, dat het zonlicht ooit op een groote schaal direct in electriciteit zal worden omgezet tot nut der menschheid?”

„Ja,” zette Edison op het papier.

„Bent u van meening, dat electriciteit de laatste vorm van natuurlijke energie is, die door de menschen kan gebruikt worden, of is het denkbaar, dat er nog een andere vorm bestaat, die wordt ontdekt en nuttig gemaakt? Kortgezegd is er een andere vorm van energie denkbaar, behalve licht, warmte, zwaartekracht, radio-activiteit en electriciteit?”

„Ik geloof,” schreef Edison vastberaden, „dat er andere vormen van energie zijn, die nog niet ontdekt zijn.”

„Is het waarschijnlijk, dat er een nieuw middel zal ontdekt worden om electriciteit te produceeren naast de batterij en de dynamo? Kunt gij u indenken, dat eenige andere vorm om electriciteit op te wekken wordt ontdekt in de onbegrensde toekomst?”

„Wij kunnen in de toekomst electriciteit direct uit de steenkool verkrijgen,” schreef hij op, „dat is reeds op kleine schaal geschied.”

„Denkt u, dat alle middelen om electriciteit op te zamelen reeds ontdekt zijn? Dit is wellicht hetzelfde als te vragen: Denkt u, dat uw eigen accumulator ooit overtroffen zal worden?”

„Het zou buitengewoon moeilijk zijn,” schreef hij, terwijl zijn blauwe oogen ondeugend knipten, „een andere chemische reactie te ontdekken, waardoor hij overtroffen werd, maar mogelijk is het.”

Nu kwam er een opwindende vraag, „Laten wij de elektrische industrie eens vergelijken bij een menschelijk wezen. Deze industrie is uw eigen kind, en was dus veertig jaar geleden een zuigeling. Wat voor leeftijd heeft zij nu? Middelbaar of grijsaard?”

Edison dacht geen seconde na, voor hij met potlood deze twee woorden schreef: „Een luierskindje.”

En met dit beeld van een luierskindje voor oogen, een beeld, dat gebezigd werd voor een tijdperk van huilende turbo-generators, van straten, schitterend van electrisch licht, en schallende door de luidsprekers, van duizenden van nieuwe dingen, geschikt om een mensch vooruit te brengen, gaf ik het op om den geest te peilen van den grooten tachtigjarige. De roem, waarin hij zich verheugt, is welverdiend. Iedereen die gebruik maakt van electrisch licht, die een film ziet ontrollen, die luistert naar een gramfoon, of plaats neemt in een electrischen trein, is aan hem iets verschuldigd. Zijne ontdekkingen vormen de basis van industrieën, die millioenen menschen werk geven, en honderden millioenen kapitaal bezitten. Hij is de centrale figuur van de eeuw der toegepaste wetenschap. Gedurende vele tientallen van jaren heeft zijn land hem beschouwd als een der eerste burgers der wereld.

En zijn land kan gelukkig hopen hem nog lang te behouden. Twee en tachtig jaar is voor Edison niet oud. Zijn Hollandsche en Schotsche voorvaders hebben hem een groot uithoudingsvermogen gegeven. Zijn overgrootvader, een vermogend bankier uit New-York, werd 104 jaar oud, en zijn grootvader 102. Zijn vader was 94, toen hij

THOMAS EDISON
in zijn laboratorium.

lachje: „Ik denk niet, dat ik het gemiddelde van den familieleeftijd zal doen dalen.”

Bovendien, wanneer hij werkelijk 100 jaar oud zou worden, zal hij volgens zijn eigen berekening langer geleefd hebben dan Methusalem, want toen hij nog een jongmensch was van 65, placht hij te zeggen, dat hij reeds 115 jaar geleefd had. „Dat wil zeggen,” legde hij uit, „ik heb genoeg gedaan om 115 jaar oud te zijn, wanneer ik gewerkt had zooals andere menschen. En ik hoop, dat ik het nog twintig jaar uithoud, hetgeen mij 155 jaar oud zou maken, te rekenen naar het gemiddelde van wat een man per dag werkt.... En dan,” hij glimlacht, „ga ik leeren bridge spelen met de dames.”

Intusschen zijn er reeds zeventien van deze twintig jaar voorbij gegaan, en Thomas A. Edison toont volstrekt geen neiging om met de dames bridge te gaan spelen. Hij heeft gebroken met zijn gewoonte om des nacht slechts vier uur te gaan slapen, hij slaapt een weinig langer, en hij dut wel eens in overdag, wanneer hij vermoeid is, maar hij is dezelfde hard-werkende, en diepdenkende man gebleven als vijftig jaar geleden.

Toen op een van zijn tochten met Henry Ford zijn belangstelling werd gewekt voor de Amerikaanse rubber-productie, en de noodzakelijkheid, die zich zou kunnen voordoen, om op binnenlandsche productie aangewezen te zijn, en Ford in zijn oor schreeuwde: „Waarom doet gij hiervoor niet iets?” lachte Edison, en zeide: „Ik zal het terstond doen”. Sindsdien is hij steeds bezig met pogingen om rubber te produceeren uit zaden en alle soorten groenten op zijn modelboerderij in Florida.

Sommige van zijn uitvindingen vertegenwoordigen onophoudelijke, moeizame proefnemingen gedurende jaren. Om het electrisch licht geschikt te maken voor het algemeen gebruik arbeidde hij onafgebroken aan dynamo's, distributeurs, schakelaars, inladers, meters, en andere onderdeelen van het centraal-krachtstation, dat de basis uitmaakt van de groote electrische industrie van heden ten dage. Maar hij bleef altijd individualist.

Een genie van dezen rang, die uit de grap zijne gaven definieert als: 1% inspiratie en 99% transpiratie, is zeldzamer dan een komeet. Hij heeft meer dan iemand anders recht op den naam: stichter van het nieuwe tijdperk. Later komende generaties mogen uitmaken, of Thomas Alva Edison, behalve zijn pionierswerk voor deze nieuwe aera, waarvan zij dan reeds de oud-gedienden zullen vormen, ook nog heeft medegeholpen aan de voorbereiding van de ontwikkeling der toekomstige tijdperken, wanneer electrische kracht direct uit de zon zal worden getrokken, wanneer nieuwe, thans onbekende krachtbronnen zullen zijn ontdekt, en wanneer de electrische industrie van een luierskindje zal zijn opgegroeid tot de gratie, de welsprekendheid, en de kracht van een rijpheid, die men zich thans nog niet voorstellen kan.

